Archwilydd Cyffredinol Cymru
Auditor General for Wales

WALES AUDIT OFFICE
SWYDDFA ARCHWILIO CYMRU

Sicrhau gwerth am arian yn y defnydd o weithredoedd tendrau sengl

Ystyriaethau allweddol i GIG Aelodau'r Pwyllgor Archwilio

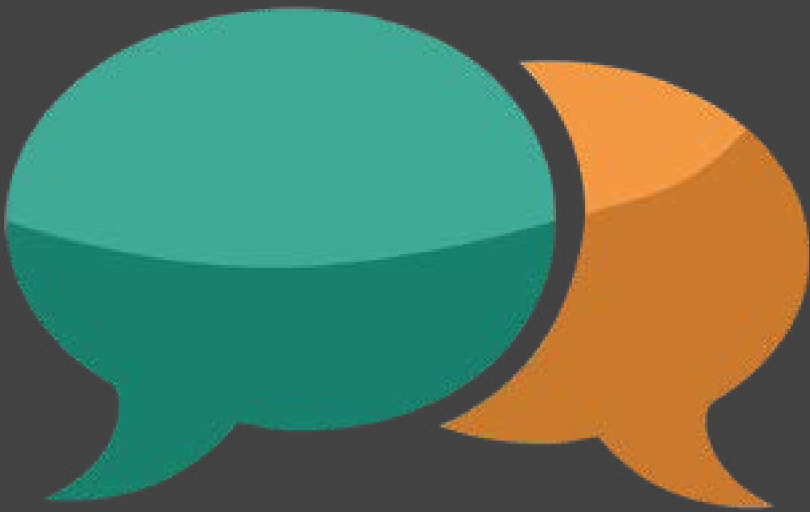

Cyflwyniad

Mae pwysigrwydd sicrhau gwerth am arian drwy gaffael cadarn yn hanfodol ar draws y sector cyhoeddus. Yn ôl polisi Llywodraeth Cymru (fel y nodir yn Rheoli Arian Cyhoeddus Cymru[1]), dylai cyrff yn y sector cyhoeddus gaffael nwyddau a gwasanaethau drwy gystadleuaeth deg ac agored, gan yr ystyrir mai dyma'r ffordd orau i sicrhau gwerth am arian a sicrhau priodoldeb a chysondeb.

Fodd bynnag, nid cystadleuaeth yw'r unig ffordd i arddangos gwerth am arian; gall fod sefyllfaoedd lle y mae'n fwy priodol ymgysylltu â darparwr sengl drwy ddefnyddio gweithred tendr sengl (cyfeirir at hyn weithiau fel 'hepgor tendr sengl'). Mae cyfarwyddiadau ariannol sefydlog y GIG yn caniatáu gweithredoedd o'r fath ond yn nodi'n glir mai 'eithriad' yw'r rhain.

Dros y blynyddoedd diwethaf, mae ein timau archwilio wedi gweld cynnydd yn y defnydd o weithredoedd tendrau sengl, ac mae hyn wedi ein hysgogi i gynhyrchu'r ystyriaethau isod gyda'r nod o gynorthwyo aelodau'r Pwyllgor Archwilio yn eu gwaith o archwilio a herio'r defnydd o weithredoedd tendrau sengl yn eu cyrff GIG.

1 Rheoli Arian Cyhoeddus Cymru, sy'n nodi'r fframwaith a'r egwyddorion y mae'n rhaid eu cymhwyso yn Llywodraeth Cymru, y cyrff a noddir ganddi, y GIG yng Nghymru, ei chomisiynwyr, Cyngor y Gweithlu Addysg, Estyn ac is-gyrff Llywodraeth Cymru.

Ystyriaethau i aelodau'r Pwyllgor Archwilio

Tabl A

A ydych chi'n deall o dan ba amgylchiadau y gellir gweithredu tendr sengl?

Amgylchiadau a nodir yn y cyfarwyddiadau ariannol sefydlog model	Beth allech chi ddisgwyl ei weld yn ymarferol allai...
Mae angen cwmni neu gontractwr sengl o natur arbennig Mae angen eitem briodol neu wasanaeth o natur arbennig	**…awgrymu bod gweithred tendr sengl yn briodol:** • mae'r gwasanaeth/nwyddau yn waith dilynol lle mae darparwr eisoes wedi ymgymryd â gwaith cychwynnol yn yr un maes (a lle bo'r gwaith cychwynnol wedi'i ddyfarnu mewn cystadleuaeth agored); • mae mater cydweddu y mae'n rhaid ei gyflawni e.e. y mae angen offer penodol, neu gydymffurfio gydag amod gwarant penodol; • dim ond un cyflenwr go iawn sydd ar gael; • mae angen cadw contractwr penodol er mwyn sicrhau parhad busnes gwirioneddol (ac nid dymuniadau personol yn unig).
	…awgrymu bod gweithred tendr sengl yn amhriodol: • mae'r farchnad yn gystadleuol; • nid oes ffactorau i awgrymu y byddai hyn yn sicrhau gwerth am arian; • pwysau amser yn hytrach nag ystyriaethau gwerth am arian sy'n ysgogi'r weithred tendr sengl; • mae pwysau i wario arian yn hwyr yn y flwyddyn ariannol; • mae cynefindra / perthynas gyda'r cyflenwr; • mae yna weithredoedd tendrau sengl parhaus gydag un cyflenwr penodol; • mae gwerth y contract yn fwy na throthwyon caffael yr UE (£589,148 ar hyn o bryd ar gyfer gwasanaethau Cymdeithasol a gwasanaethau penodol eraill; £106,047 ar gyfer Contractau Cyflenwi, Gwasanaethau a Dylunio; a £4,104,394 ar gyfer Contractau Gwaith).

Tabl B

A ydych chi’n deall y broses gymeradwyo ac adrodd sy’n ofynnol i weithredoedd tendrau sengl?

Gofynion y cyfarwyddiadau ariannol sefydlog model	Beth allech chi ddisgwyl ei weld yn ymarferol:
< £25,000: Mae’n rhaid i’r Cyfarwyddwr Cyllid awdurdodi ac mae’n rhaid i’r bwrdd iechyd lleol gadw cofnod manwl ac hysbysu’r Pwyllgor Archwilio. > £25,000: Mae’n rhaid cyflwyno’n ffurfiol i’r Prif Weithredwr; bydd yntau’n darparu awdurdod ysgrifenedig, yn cadw cofnod manwl ac yn hysbysu’r Pwyllgor Archwilio. Mae’n rhaid hysbysu’r Pwyllgor Archwilio o estyniadau i gontractau.	Hysbysu’r Pwyllgor Archwilio yn rheolaidd (fel sy’n briodol i amlder/arwyddocâd gweithredoedd tendrau sengl). Tystiolaeth/sicrwydd bod yr adroddiad yn gyflawn a chywir. (Beth yw’r broses ar gyfer cwblhau? Sut mae’n cymharu gydag adroddiadau blaenorol?) Sail eglur ar gyfer pob gweithred tendr sengl gan gynnwys sut y ffurfiodd y Cyfarwyddwr Cyllid/Prif Weithredwr eu casgliad, a thystiolaeth o ystyriaeth briodol (gweler y dangosyddion yn **Nhabl A**). Data parhaus yn cael ei gyflwyno i’r Pwyllgor Archwilio ar werth contractau a ddyfarnwyd neu a estynnwyd gan weithredoedd tendrau sengl.

Tabl C

A ydych chi'n archwilio gweithredoedd tendrau sengl yn ddigonol ac yn gweithredu lle bo hynny'n briodol?

Gofynion y cyfarwyddiadau ariannol sefydlog model	Beth ddylech chi ei ystyried yn ymarferol:
Dim gofynion penodol	A yw'r adroddiad yn ymddangos yn gyflawn? (Gweler **Tabl B**) A oes tystiolaeth o ystyriaeth ddigonol gan y Cyfarwyddwr Cyllid/Prif Weithredwr? A oes tystiolaeth o unrhyw reswm dros duedd o blaid cymryd gweithred tendr sengl? A oes unrhyw ddangosyddion yn bresennol yn **Nhabl A**? A oes tystiolaeth bod nifer neu gyfran y gweithredoedd tendrau sengl yn cynyddu, ac os felly, a oes rhesymau dilys? Lle gwelir bod problemau, a ydych yn ystyried camau nesaf priodol fel? • cyfeirio'r mater at y Bwrdd; • gofyn am wybodaeth bellach; • gwneud argymhellion i'r Cyfarwyddwr Cyllid/Prif Weithredwr; • gwneud cais am Archwiliad Mewnol.

Nodiadau